

פרס, עוכר ישראל

מיסכן, פרס. בדיונוף חילוף השבוע כרוזים פרימיטיביים, ועליהם מוטבעים בחותמת-גומי שלושה שמות בלבד:

אבנרי
שריד
פרס

ראשי-התיבות מצטרף פים לתיבה אש"ף. לא יכולתי להתאפק. פי רצתי בצחוק.

מה לא עשה פרס כדי שלא להימצא בחברה שכי זאת? הוא התפתל, השתל, התכופף, טיהר שרצים, התחמק, השתמט, התכחש, הסתגל, כיוב, זחל על גי חון.

שום דבר לא עזר. מגרשים אותו מעיירות הפיתוח. על הקירות בתל-אביב מצוירות סיסמאות בנוסח "פרס הבוגד הארור לכלא!" מכניסים אותו ל-שק אחד עם יוסי שריד, ו-

אף — שומו שמיים! — עם אבנרי. במחיר זה יכול היה להרשות לעצמו להישאר הגון ולדבר אמת. אבל לאכול את הדג המסריח של המילחמה, לפסוג מלקות מהליכוד וגם להיות מגורש מקריית-שמונה?

פרס

בנו של הגביר

בדיחה יהודית עתיקה אומרת שכאשר מת הגביר בן עיירה, לא נמצא איש שהסכים לאמר עליו מילה טובה אחת ליד קברו. עד שהתנדב יהודי אחד והספיד אותו בזו הלשון: "נכון שהוא היה רמאי, שקרן וקמצן. אך בהשוואה לבנו, הוא היה צדיק גמור."

נזכרתי בבדיחה זו השבוע, כאשר טען אחד מידידי שהדברים שכתבתי בשבוע שעבר, במדור זה, על הרופסור מנחם מילסון היו קיצוניים מדי. "לא יתכן ש' לאיש הזה אין אף תכונה חיובית אחת!" טען.

ובכן, יש לי מה להגיד לזכותו של מנחם מילסון. כראש המינהל האזרחי לאיוור "יהודה ושומרון". נכון, הוא היה מושל נתעב, עריץ קטן. נכון שבכל הגדה המערבית לא היה אף ערבי אחד שלא שמח על סילוקו.

הסיפור המזעזע ביותר

הסיפור המזעזע ביותר שקראתי על מילחמת-הלבנון הופיע במאמר של מיכאל גרטי בהארץ. שבא להסביר את אשר התרחש ב"חטיבה שלא גויסה".

סיפר גרטי: אחד הקצינים בחטיבת-צנחנים זו הודע זע מתקרית פשוטה-כיכובל — ילד "בגיל של בני הקטן" קרב אל קבוצת-קצינים וחיללים ששהתה ליד בית נטוש בצידון. "הילדים תמיד היו באים לבקש סוכריה או מים". אחד החיללים נפנה לעבר הילד וצעק עליו שיסתלק.

"ואו הילד פרץ בבכי והרים את ידיו". אין ספק שאותו קצין חשב באותו רגע בדיוק על אותה התמונה שעלתה בזיכרוני למיקרא הדברים, ושעלתה בוודאי גם על דעתך ברגע זה: הילד היהודי בתצלום המפורסם בגטו ורשה.

צבא יהודי אינו מסוגל לכך. צבא יהודי בדורנו אינו יכול להסתכל בילד בעל ידיים מורמת.

את זאת לא הבין אריאל שרון. זוהי איהבנה קטנה, כביכול, אך די בה כדי להסביר מדוע אינו יכול להיות שר-ביטחון בישראל.

אולי בלבנון, אולי בדרום-אפריקה, אולי באליסאלואה-דור, אבל לא בישראל.

אני מצטער

אני מצטער. זה עתה שמעתי ברדיו כי חיללים סוריים חדרו לשטח ישראל בלבנון ופתחו באש. צה"ל השיב באש, ואז — אני מצטער, איני מאמין.

כל עוד אריאל שרון הוא שר-הביטחון, וכל עוד עומדים בראש צה"ל מי שעומדים בראש, איני מסוגל עוד להאמין אף למילה אחת בהודעות מסוג זה.

במלחמת-הלבנון שמענו עשרות הודעות כאלה, וי לאחר מכן הוכח מעבר לכל ספק שכולן היו שקר. מדוע אני צריך להאמין כי שקרנים מועדים הפכו לפתע אנשי-אמת?

אני מצטער, אבל עד להודעה חדשה (הודעה על חילופי שר-הביטחון והרמטכ"ל) לא אאמין אף למילה אחת בהודעות רשמיות.

עוד שקר אחד

עוד שקר אחד התנפץ בימים אלה. אחרי יציאת כוחות אש"ף מביירות, סיפר אריאל שרון שוב ושוב כי כלל לא התכוון להסתער על מערב-ביירות, הדבר לא עלה כלל על דעתו. בראיון המפורסם שלו עם אוריאה פאלאצ'י הכריז על כך תגיגית. הסתערות על מערב-ביירות? מה פיתאום!

הנה, בוויכוח על פרשת "החטיבה שלא גויסה", הסתבר כי זאת הייתה חטיבת-המילואים היחידה שצורפה ל-כוחות שעמדו להסתער על מערב-ביירות. הדבר הוחלט אחרי שיקולים רבים, בדיונים של שר-הביטחון והרמטכ"ל. על החטיבה הוטל להתאמן לקראת המשימה. גיוסה נועד לכך.

ובכן — הנה, מעבר לכל ספק, ברור כי ההסתערות

נרצח לפני כמה חודשים ברומא על-ידי אנשי אב"ד נידאל. וכמה וכמה מעמיתיו של חמאד, נציגי אש"ף ברחבי העולם, שעסקו במגעי-שלום עם ישראלים, נרצחו על-ידי אותה קבוצה.

אחרי כל אלה, להמשיך בתפקיד, לשבת במקום חשוף, לדבוק בקו של שלום, לגנות פיגועים ולהשתתף ביוזמות-שלום — זוהי גבורה. לא, לא "גבורה". גבורה!

י + נ = ה

האם ידעת כי אכילת המוצים גורמת לסרטן, לקומוגנום, לתאינומטוסים, למילחמות ולעלייה בעקומת הפשע? הדבר הוכח בעליל במחקר מדעי יסודי, שפורסם לי אחרונה בארצות-הברית. הסתבר כי כ-99.9% של כל קורבנות הסרטן אכלו אי-פעם מוצים. הוא הדין לגבי 100% של החיילים, 96.9% של אוהדי המיפלגה הקומוניסטי-סית, 99.7% של כל המעורבים בתאונות של מטוסים ומכוניות. יתר על כן, שיעור-התמותה בקרב אוכלי-המוצים שנולדו בשנת 1839 היה 100%.

מחקר זה פורסם בלוית דיאגרמות וטבלות מפורטות, שלא הותרו ספק לגבי מדעיותו.

מחקר אחר נגע לחופי ארצות-הברית. הוכח כי כל אדם החוזר הביתה אחרי הרחצה בשפת-הים לוקח עימו כמות מסוימת של חול, הדבק ברגליו. בקצב זה, תוך 10 שנים יבואו 80% של חול-הים אל תוך הארץ, וזו תתכסה בשיכבת-חול בעובי של כ-1000 חרדונים. (זוהי מילה שהמצאתי כרגע, כפי שאני נאלץ להודות בצניעות. המילה האנגלית המקורית היא "אנגסטרם").

מדען ישראלי במוך וייצמן יכול לערוך מחקר מדעי דומה, ולחשב כמה שנים דרושות עד שיעלם החול ב-שפת-הים שלנו 12 שנים?

מחקרים אלה ואחרים התפרסמו בכתבי-עת אמריקאי בעל שם בלתי-תרגום (משהו כמו כתבי-עת למחקרים בלתי-שחוררים. לא מובן? זה גם אינו מובן במקור). הוא מורכב כולו מפארוזיות מדעיות, ומטרתו היא לשים ללעג, בצורה הומוריסטית עדינה, את המאמץ הכביר הרב שבזכו על-ידי הקהילה האקדמית על עריכת מחקרים הסריערי, המנוסחים בשפה מניפחת, ושכל מטרתם היא לכחוט מילגות, לקבל הקצבות ולהאדיר את שם בעליהם.

לא הייתי מתעכב על פירסום זה, שעליו קראתי בעיתון הרולד טריביון, לולא נתקלתי לפתע בשני שמות. מסתבר כי בעל הרעיון של כתבי-העת ועורכו הוא אלכסנדר כהן מאוניברסיטת תל-אביב, מי שעמד בראש המכון למחקר ביולוגי בנס-ציונה. כהן נמצא עתה בחצי שנת-שבתון באוניברסיטת סטאנפורד בארצות-הברית. לידו משמש פרופסור ליפקין ממכון ויצמן, הנמצא גם הוא באמריקה.

כהן סיפר כי הרעיון בא לו בנסיעה באוטובוס לים-המלח. בחברת מדענים אחרים. הם בילו את הזמן בחישוב מדעי של הגורמים המביאים לשבירת כל-יזכוכית ב-מעבדות שלהם.

עכשיו אני מבקש שמדען מוסמך יסביר לי, בלוויית דיאגרמות וטבלות מתאימות, מדוע מסוגלים פרופסורים ישראלים אחרים להבטיח ביצירות הומוריסטיות כאלה רק כשהם בכרך — ואילו בארץ הם מסוגלים רק לשעמם.

ישראלים (י) + נכר (נ) = הומר (ה).

שיטה חדשה

אני נהנה מנשות השוטרים. ולא רק מפני שהן מתנהגות באומץ-לב ובשכל, אלא גם מפני שהן מקיימות נבואה שלי.

בשעתו יזמו כמה קציני-מיסטרלה את הקמתו של איר-גון מיקצועי של שוטרים. אף שהיו מוכנים לקבוע מראש כי אירגון זה לא יהיה רשאי להכריז על שביתה, קמה ועקה גדולה. איך זה יתכן? שוטרים? לאן ה-גענו!

יוסף בורג התריע, חברי-כנסת הודעקו, העיתונים גינו, ובהצבעה ברוב גדול נאסר הדבר על השוטרים. הייתי אז חבר הכנסת, ואמרתני שזוהי החלטה אוויר-לית. במדינת-ישראל אי-אפשר למנוע מאנשים ל-נהל מאבק מיקצועי. זוהי זכות-אזרח יסודית. אם יש-ללו מן השוטרים זכות זו, הם ימצאו שיטה לעקוף את האיסור.

בורג

הנה נמצאה השיטה. היא נחמדה מאוד.

אורי אבנרי

אורי יוסי

איש

אבל — בהשוואה ליורשו, יגאל כרמון, הידוע היטב ברחבי הגדה, יתכן שגם מנחם מילסון היה ליברל.

גיבורים במרכאות

אחרי ההתנקשות ברומא קראתי בהארץ כי כל מיני אנשים גינו את מעשה הוועדה. האפיפיור גינה. נשיא-איטליה גינה. מנחם בגין גינה. שלום עכשיו גינה. נציג אש"ף ברומא "גינה".

לפי הארץ, יש מגנים ויש "מגנים". נציג אש"ף "מגנה". משמע: הוא משקר. הוא מתחסד. בסתר ליבו הוא שמח. אבל כדי לרמות אותנו הוא "מגנה".

אני יושב ואתמה על הפסיכולוגיה של הבחור הזה בעיתון בתל-אביב. שהוסיף את המרכאות למילה.

ההתנקשת ברומא נועדה, בלי כל ספק, לחבל במאמציו של ראש אש"ף לרכוש מעמד ואהדה באיטליה. מאמץ שזכה בהצלחה רבה לפני כמה ימים בילבד. אין כל פלא בכך שנציגו של יאסר ערפאת ברומא יגנה — יגנה, לא "גינה" — מעשה המכוון קודם כל לגרו. ההגיון הפשוט אומר שזהו גינוי סביר לגמרי.

אבל יש עוד צד לעניין.

אני מכיר היטב את נציג אש"ף ברומא, נימר חמאד. בספטמבר 1979 הייתי חבר במישלחת של כוחות-השלום הישראליים, שהשתתפה בוועידת-שלום ברומא לצד מייש-לחת רשמית ורמת-דרג של אש"ף. נימר חמאד נטל חלק פעיל מאוד במהלך הוועידה (וגם בעצם יוזמה), והייתה לנו הזדמנות לשוחח ארוכות, כמה כמה פעמים. במסיבת-סיום שנערכה בארמון העירייה, בהכוחות של גדולי-המדינה, גם נשאנו דברים זה לצד זה. דיברנו על השלום. אין צורך בגבורה רבה כדי לשבת במערכת בתל-אביב ולהוסיף מרכאות למילים. אבל דרוש אומץ-לב רב כדי לשבת ברומא, ולגנות פומבית פעולה של קבוצת-הטורר של אבנרי-דאל. כי אחת מעוזריו של נימר חמאד